

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۲۰۷۴۰

چاپ اول

۱۳۹۴

INSO
20740
1st.Edition
2016

صنایع دستی - چوغا - ویژگی ها

Handicrafts -Choogha-Specifications

ICS:97.195, 59.080.60

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۶۱۳۹-۱۴۱۵۵ تهران - ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۰۸۰ و ۸۸۸۸۷۱۰۳

کرج، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۱۶۳-۳۱۵۸۵ کرج - ایران

تلفن: ۸-۳۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۳۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.org.ir

وبگاه: <http://www.isiri.org>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.1294 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.org.ir

Website: <http://www.isiri.org>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، واسنجی وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legals)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد « صنایع دستی - چوغا - ویژگی ها »

رئیس:

طاهری، صدرالدین
(دکترای پژوهش هنر)

نمایندگی

دانشگاه هنر اصفهان

دبیر:

حمزه ای، عباس
(کارشناسی صنایع دستی)

اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
استان چهارمحال و بختیاری

اعضاء: (به ترتیب حروف الفبا)

توکلی نیا، مریم
(کارشناس طراحی مد و لباس)

انجمن طراحان لباس و پارچه

رهنما، حکیمه

(کارشناس جغرافیا)

اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان چهارمحال و
بختیاری

سهرابی، مهین

(دکترای پژوهش هنر)

دانشگاه الزهراء

عباسی، فریبا

(کارشناس ارشد صنایع دستی)

دانشگاه الزهراء

نعیمی نیا، فرناز

(کارشناسی ارشد نساجی)

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

هیبتیان، فیروزه

(کارشناس ارشد مردم شناسی)

اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
استان چهارمحال و بختیاری

فهرست مندرجات

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
و	پیشگفتار
ز	مقدمه
۱	۱ هدف
۱	۲ دامنه کاربرد
۱	۳ مراجع الزامی
۲	۴ اصطلاحات و تعاریف
۵	۵ ویژگی ها
۸	۶ عیوب و نواقص ظاهری
۹	۷ بسته بندی
۱۱	پیوست الف (اطلاعاتی) شیوه نگهداری
۱۲	پیوست ب (اطلاعاتی) آشنایی با برخی نقوش چوغا
۱۳	پیوست ج (اطلاعاتی) اصطلاحات بافت چوغا
۶	جدول شماره ۱- مشخصات فنی نخ تار ونخ پود چوغا
۷	جدول ۲- ثبات رنگ
۱۲	تصویر ب-۱ دار چوغا باقی
۱۲	تصویر ب-۲ بالاتنه (مِلاشون) چوغا
۱۲	تصویر ب ۳- گُل (پَنچه)
۱۲	تصویر ب ۴ - چوغا (بالاپوش) بختیاری

پیش‌گفتار

استاندارد " صنایع دستی - چوگا - ویژگی ها " که پیش‌نویس آن در کمیسیونهای مربوط خدمات توسط سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تهیه و تدوین شده و در دویست و چهل و دومین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۹۴/۶/۷ مورد تصویب قرار گرفته است. اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفتهای ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منابع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

- تحقیقات میدانی کارشناس تدوین

هدف از نگارش این استاندارد تدوین شرایط مطلوب تولید چوغا، جهت ارتقا کیفیت این دستبافت که از جمله هنرهای صناعی ایل بختیاری است، می باشد، برای نیل به این هدف سعی شده اطلاعات مورد نیاز علاوه بر منابع علمی و انجام آزمایشات لازم، با تحقیقات میدانی وسیع در مناطق تولید و از میان بافندگان این دستبافت به عنوان منابع دست اول اطلاعات این هنر، استخراج و در این استاندارد لحاظ شود.

چوغا بالاپوش راسته و بدون آستینی است که قد آن تا سرزانوست و جلو آن سرتاسر باز است. چوقا که خطوط موازی به رنگ مشکی بر زمینه سفید آن زیبایی خاصی به آن بخشیده است از کهن ترین لباس های اقوام ایرانی است. در مورد خطوط مشکی روی چوقا وجه تسمیه های متفاوتی رایج است. برخی به علت استفاده از دو رنگ سفید و مشکی در آن مقدس بودن این لباس و استفاده از آن در مراسم خاص و مذهبی را مطرح کرده اند. دو رنگ متضاد سفید و مشکی می تواند نماد ونمودی از حدیث مکرر خیر و شر، خوب و بد و ... باشد. این لباس که مختص مردان است معمولاً در مراسم رسمی پوشیده می شود. جنس آن پشمی و فاقد آستین می باشد که معمولاً بر روی پیراهن و غیره پوشیده می شود.

چوغا در مفهوم عام آن به معنای لباس ضخیم و خشن دهقانان است، همچنانکه در فرهنگ لغت عمید از آن به عنوان لباس پشمی ضخیم و خشنی که چوپانان و کشاورزان می پوشند یاد شده است (ر.ک عمید ۴۱۲).

اما چوغا در معنای اخص آن عباى مشهور مردان بختیاری است که توسط زنان هنرمند این ایل بافته می شود. (این دستبافت) حدود یک قرن پیش از ده لیواس لرستان به همت یکی از خانهای بختیاری که پیرزنی لر به او هدیه کرده بود به میان مردم بختیاری آورده و متداول شد. (قاضیانی، ص ۱۰۰)

جنس چوغا از پشم و یا مخلوطی از الیاف پشم و پنبه می باشد، چوغاهای قدیمی که اکنون نمونه هایی با قدمت تقریباً ۸۰ ساله از آن یافت می شود اغلب دارای تار و پود پشمی می باشند و پشم به کار رفته در آن نیز از آنجایی این دستبافت جزئی از البسه مردان است بسیار ظریف ریسیده می شده به گونه ای که مشهور است زنان بختیاری هنگام

ریسیدن پشم برای رسیدن به ظرافت مورد نظر آن را از سوراخی که بر روی ناخن شصت خود تعبیه می کردند می گذراندند، اما چوغاهای امروزی اغلب با تار پنبه ای و پود پشمی ماشین ریس بافته می شوند.

بافت چوغا در اکثر نواحی بختیاری نشین رواج دارد و بالاپوش تولید شده از آن نیز یکی از پوشش های رسمی مردان این ایل محسوب می گردد.

مرغوبترین چوغا، چوغای معروف به کیارسی یا به اصطلاح کیارسی بَف است که توسط زنان طایفه کیارسی بافته می شود.

هر چوغا از دو تکه تشکیل شده است که هر کدام از این تکه ها به صورت مجزا بر روی دارهای خوابیده و افقی بافته می شود. به هر کدام از این تکه ها یک تَهده می گویند. تَهده بالایی منقوش و تَهده پایینی ساده بافته می شود. بعد از پایان بافت هر دو قسمت، تکه ها توسط نخ و سوزن به هم متصل و دوخته می شود. برای جای آستین نیز به اندازه یک وجب قیچی کرده و لبه های آن را پس دوزی می کنند. جای آستین چوغا را زیر چِل می گویند.

بلندی این بالا پوش تا سر زانو بوده و مدل آن نیز به صورت جلو باز و بدون دکمه می باشد

نقوش

هنر زن بافنده عشایر در قسمت بالایی چوگا به نحو احسن دیده می شود. نقوش این دستبافته منحصر به فرد و در دو رنگ سیاه و سفید یا سورمه ای و سفید بافته می شود.

در خصوص طرح و نقوش بر روی چوگا اقوال زیادی وجود دارد. گروهی معتقدند که طرح هندسی که از چند خط افقی و عمودی شکل شده است شاخ «قوچ» گله که نشانه صلابت و قدرت است ترسیم شده است و اما گروه دیگر معتقدند که با توجه به اینکه محدوده قشلاقی بختیارها در جنوب کشور و در مجاورت شهر تاریخی شوش قرار دارد طرح مذکور بر گرفته از نقوش موجود در بنای چغازنیل شوش می باشد.

بنا به گفته دیگری نقوش چوگا نشانه کوههای بختیاری و برفی می باشد که همیشه بر نوک قله های آن دیده می شود. ذکر این نکته لازم است که در دیگر دستبافته های بختیاری نیز نقوش الهام گرفته از طبیعت و محیط زندگی به وفور دیده می شود.

گروهی دیگر نیز با استناد به روایات تاریخی ایران باستان نقوش سیاه را نشانه اهریمن و نقوش سفید را نشانه فرشته و خوبی می دانند و با توجه به چیرگی رنگ سفید بر سیاه آن را مظهر پیروزی نیکی بر اهریمن می دانند. نقوش سیاه چوگا به گونه ای به سمت پایین بافته می شوند که آن را نشانه سقوط پلیدی می دانند

هر چوگای بختیاری از ۷ نقش سیاه تشکیل می شود. ۵ نقش از این نقوش بر پشت چوگا و ۲ نقش آن بر طرفین چپ و راست آن بافته می شود. به هر کدام از این نقوش را پنجه یا پنجره (گُل) می گویند. به ۵ پنجه پشت، پس شونی و به ۲ پنجه طرفین، وَرَبغلی می گویند. نقش میانی پشت چوگا را مینجایی یعنی میانی می نامند.

آخر تَوَه (خطوط باریک چوگا) می بافند. زنان بافنده این کار را سبب استحکام توه و در نتیجه کیفیت خوب چوگا می دانند. امروزه مین تپی کمتر بافته می شود.

« صنایع دستی - چوغا - ویژگی ها »

۱ هدف

هدف از تدوین این استاندارد تعیین ویژگی ها، نشانه گذاری، بسته بندی و شیوه نگهداری چوغا است. این استاندارد دارای تصاویر رنگی است و بهتر است از نسخه رنگی استفاده شود.

۲ دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این استاندارد شامل نوار چوغا و بالاپوش تولید شده از آن است.

۳ مراجع الزامی

مدارک زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه های بعدی آنها مورد نظر است. استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است.

۱-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۴ : نساجی- آزمون های ثبات رنگ - ثبات رنگ در برابر مالش.
۲-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۵ : نساجی- آزمون های ثبات رنگ-نگ-ثبات -روش تعیین ثبات رنگ کالاهای نساجی در برابر نور.

۳-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۹ : نساجی- آزمون های ثبات رنگ در برابر حلالهای آلی.

۴-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۵ : نساجی- آزمون های ثبات رنگ-ثبات رنگ در برابر آب.

۵-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۰۷۶ : نساجی- آزمون های ثبات رنگ-ثبات رنگ در برابر شستشو با صابون یا صابون و سودا.

۶-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۹ : نساجی - تعیین نیرو و ازدیاد طول تا حد پارگی نخ تک رشته.

۷-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۳۲ : نساجی - تعیین تاب نخ - روش شمارش مستقیم.

۸-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۸ : نساجی- اندازه گیری چگالی خطی (نمره) نخ به صورت کلاف - روش

آزمون

اصطلاحات و تعاریف ۴

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف زیر کاربرد دارد .

(برای آگاهی از اصطلاحات کلی چوفا به پیوست (ج) این استاندارد مراجعه شود.)

۱-۴

پشم خود رنگ

پشم طبیعی که هیچگونه عملیات رنگرزی بر روی آن انجام نشده باشد، این نوع پشم در طیف های رنگی کرم روشن (شکری) تا قهوه ای تیره یافت می شود.

۲-۴

شکری

روشن ترین درجه پشم خود رنگ که به صورت رنگ کرم روشن می باشد.

۳-۴

نخ تار

چله

رشته های نخی که در جهت طولی هر دستبافت قرار دارند.

۴-۴

نخ پود

رشته های نخی که در جهت عرض هر دستبافت قرار دارند.

۵-۴

دستبافته های پود نما(پودرو)

گونه ای از دستبافته ها که در آن پودها به دلیل تراکم بیشتر، تمامی سطح تارها را پوشانده و در هر دو روی دستبافت نمایان می‌باشند، نقوش اینگونه دستبافته ها نیز به دلیل پود نما بودن آن، توسط پودهای رنگین به وجود می‌آیند، چوغا از جمله دستبافته های پود نما (پود رو) می‌باشد.

۶-۴

ساده بافی

ساده ترین تکنیک بافت گلیم که در آن نخ پود در هر رج به صورت یک در میان از زیر و روی رشته های تار عبور می کند.

۷-۴

سره طول

هم اندازه نبودن طول دو طرف دستبافت.

۸-۴

سره عرض

نا مساوی بودن عرض دستبافت در قسمت های مختلف آن.

سفیدک

نمایان شدن نقاطی از نخهای تار از میان نخ های پود گلیم که به صورت دانه های سفید در سطح آن پدیدار می-شود، سفیدک از جمله عیوب گلیم می باشد.

گلیم دو رویه

گلیمی که هر دو طرف آن روی دستبافت محسوب شود. چنین گلیمی به شیوه ساده باف تولید شده و از آنجا که هر دو طرف آن یکسان (رو) می باشد، گلیم دو رویه نامیده می شود.

چوغا

بالاپوش (عبا) مردان بختیاری که از اتصال دو تکه نوار چوغا به وجود می آید. برای تولید این بالاپوش در ابتدا دو قطعه نوار چوغا، یکی با نقشمایه پله کانی برای بالا تنه (مِلاشون در گویش بختیاری) و دیگری با نقش راه راه برای پایین تنه (پاین پسه در گویش بختیاری) با ابعاد تقریبی ۱۸۰۰×۵۰ سانتیمتر بافته شده و پس از آن این دو قطعه با انجام دوختی ساده به هم متصل شده و در نهایت چوغا به وجود می آید.

نوار چوغا

نوعی دستبافت گلیم گونه که با تکنیک گلیم بافی ساده باف و تنها یا دو رنگ شکری و مشکی و یا شکری و سرمه‌ای تیره بافته می شود. از نوار چوغا برای تولید بالاپوش مردان ایل بختیاری (چوغا) استفاده می شود

بالا پوش

عبای مردان بختیاری که در اصطلاح چوغا نامیده می شود.

۱۴-۴

گُل

پَنچه

نقوش پلکانی قسمت بالا تنه (مِلاشون) چوغا

۱۵-۴

تَوَه

خطوط باریک هم‌رنگ با نقش بالاتنه چوغا که در فواصل حدوداً ۲۰-۱۵ میلی‌متر در زمینه پایین تنه (پایین پسه) آن با استفاده از پود نازک رنگی در دو رج متوالی بافته می‌شود.

۵ ویژگی‌ها

ویژگی‌های چوغا شامل موارد زیر می‌باشد :

۱-۵ ویژگی‌های مواد اولیه

۱-۱-۵ نخ تار

نخ تار چوغا باید تماماً از الیاف طبیعی و همچنین خود رنگ باشد.

در این روش آزمون استفاده از نخ تار پشمی توصیه می‌شود..

۲-۱-۵ نخ پود

توصیه می‌شود نخ پود چوغا تماماً از جنس پشم و ترجیحاً دولا باشد.

۳-۱-۵ نمره نخ تار و نخ پود

نمره نخ تار چوغا مطابق اظهار ۲۰ چهار لا و نخ پود آن نیز ۲۰ دو لا متریک می‌باشد، حد رواداری نمره نخ تار و

نخ پود چوغا $\pm 2\%$ این مقادیر است

۴-۱-۵ مشخصات فنی نخ تار و نخ پود چوغا

مشخصات فنی نخ تار و نخ پود چوغا برابر با جدول شماره ۱ می باشد :

جدول شماره ۱- مشخصات فنی نخ تار و نخ پود چوغا

مشخصات	نخ تار	نخ پود	روش آزمون
نمره نخ در واحد متریک	۲۰ چهارلا	۲۰ دو لا	استاندارد ملی ایران شماره ۲۸
مقدار تاب در متر نخ	۳۲۳	۴۹۳	استاندارد ملی ایران شماره ۳۲
حد اقل نیروی گسیختگی	۳۲	۵	استاندارد ملی ایران شماره ۲۹
حداقل ازدیاد طول تا حد پارگی	۱۸	۸	استاندارد ملی ایران شماره ۲۹

۵-۱-۵ رنگ

۱-۵-۱-۵ در رنگریزی الیاف مورد استفاده در چوغا استفاده از مواد رنگریزی طبیعی ارجحیت دارد، همچنین استفاده از مواد رنگریزی مصنوعی نیز در صورت رعایت کامل شرایط رنگریزی با این مواد و مرغوبیت و ثبات رنگ به دست آمده از آن بی مانع می باشد.

۵-۱-۵-۲ ثبات رنگ

درجه تغییر رنگ و درجه لکه گذاری چوغا در برابر عوامل مختلف طبیعی، مکانیکی و شیمیایی باید مطابق جدول شماره (۲) باشد.

جدول شماره ۲- ثبات رنگ

شماره استاندارد ملی	حد اقل درجه لکه گذاری		حد اقل درجه لکه گذاری		حد اقل درجه تغییر رنگ	عوامل مختلف	ردیف
	مرطوب	خشک	بر روی پارچه پنبه همراه	بر روی پارچه پشم همراه			
استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۵	-	-	-	-	۴-۵	نور	۱
استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۰۷۶	-	-	۴-۵	۴	۴-۵	شستشو با صابون یا صابون و سودا	۲
استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۵	-	-	۴-۵	۴-۵	۴-۵	آب	۳
استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۹	-	-	۴-۵	۴-۵	۴-۵	حلال آلی	۴
استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۴	۴	۴	-	-	-	مالش	۵

۲-۵ ویژگی های بافت

۱-۲-۵ نوار چوغا باید با تکنیک گلیم بافی ساده بافت تولید شده باشد.

۲-۲-۵ فواصل بین سطوح رنگی نوار چوغا باید بدون شکاف باشد.

۳-۲-۵ سطح چوغا باید صاف، بدون گره و زدگی باشد.

۳-۵ ویژگی های ترکیب رنگ و نقش

۱-۳-۵ ترکیب رنگ

ترکیب رنگ چوغا شامل دو رنگ شکری و مشکی و یا شکری و سرمه ای می باشد که رنگ شکری برای زمینه

چوغا و رنگ مشکی و یا سرمه ای نیز برای بافت نقوش آن به کار می رود.

۵-۳-۲ نقش

نقش مورد استفاده در چوگا نقش پلکانی مخصوص آن که در چوگا بافی به اصطلاح گُل نامیده شده و تصویر آن در پیوست (ب) این استاندارد ارایه شده است می باشد.

۵-۳-۲-۱ قسمت بالا تنه(مِلاشون)چوگا باید دارای نقش پلکانی مخصوص آن یا به اصطلاح گُل باشد، همچنین قسمت پایین تنه(پایین پَسِه) آن نیز باید به رنگ شکری ساده و بدون نقش بوده و در هر ۱۵ میلیمتر آن یک تَوَه بافته شده باشد.

۵-۴ ابعاد

عرض نوار چوگا معمولا ۷۰ سانتیمتر و طول آن نیز ۱۸۰-۲۲۰ سانتیمتر می باشد ولی چوگا در اندازه های دیگری هم بافته می شود.

۶ عیوب و نواقص ظاهری

۶-۱ سره طول و عرض

۶-۲ کیس خوردگی

۶-۲ ناصاف و گره دار بودن پود.

۶-۴ وجود شکاف در حد فاصل نقوش و سطوح رنگی.

۶-۵ سفیدک

۶-۶ پارگی چله ها.

۶-۷ عیب دار بودن طرح و نقش.

۶-۸ ریش بودن چله ها.

۶-۹ پود گذاری غلط.

وجود حد اکثر دو عیب از عیوب فوق در کل دستبافت مجاز است.

۷ بسته بندی

بسته بندی شامل موارد زیر می باشد :

۱-۷ مواد مورد استفاده در بسته حتی الامکان باید از مواد طبیعی و برگشت پذیر باشد.

۲-۷ بهتر است بسته داری جنسی مقاوم بوده و در اثر ضربه و یا جابه جایی تغییر شکل ندهد، همچنین لایه بیرونی آن باید ضد رطوبت باشد.

۳-۷ طرح و رنگ و اندازه بسته باید با شیئی درون آن همخوانی داشته باشد.

برای این منظور بهتر است بر روی بسته، ترکیبی از تصاویر گرافیکی مربوط به چوغا و همچنین نمادهای شاخص فرهنگی محل و قوم تولید آن و یا ترکیبی از هر دو درج شود.

۴-۷ نشانه گذاری

مشخصات کالا به شرح زیر بر روی بسته درج شود

۱-۴-۷ نوع کالا

نوع کالا بر روی بسته درج شود

مثال: چوغا

۲-۴-۷ جنس

مشخصات جنس محصول به شرح زیر بر روی بسته درج شود

۱-۲-۴-۷ جنس الیاف :

نام ریشه ای جنس الیاف عینا ذکر شود.

در صورت استفاده از الیاف گوناگون در محصول مقدار هر یک از آنها به صورت درصد بیان شود.

مثال: برای محصولی که در آن از ۸۵٪ پشم به همراه ۱۵٪ اکریلیک استفاده شده است و یا الیاف پشم

آن مخلوط با ۱۵٪ اکریلیک می باشد، الیاف بدین گونه معرفی می شوند :

۸۵٪ پشم

۱۵٪ اکریلیک

۲-۲-۴-۷ جنس رنگ :

جنس رنگ مورد استفاده در رنگرزی الیاف با درج عبارت شیمیایی و یا طبیعی مشخص شود.

۳-۴-۷ نشانه (آرم) تجاری تولید کننده (در صورت دارا بودن).

۴-۴-۷ ابعاد

ابعاد به سانتیمتر ذکر شود.

۵-۴-۷ نام سازنده و یا سازندگان محصول .

۶-۴-۷ آدرس سایت و پست الکترونیک تولید کننده (در صورت دارا بودن).
۷-۴-۷ درج شماره سری مجوز کالا از موسسه یا سازمان مربوطه (مانند سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری).

۸-۴-۷ تاریخ و محل تولید.

۹-۴-۷ درجه کالا

۱۰-۴-۷ وزن خالص به گرم یا کیلو گرم .

۱۱-۴-۷ قیمت کالا

۱۲-۴-۷ عبارت محصول ایران و یا ساخت ایران.

تمامی موارد ذکر شده برای مشخصات کالا در مقابل نمونه فارسی به زبان لاتین نیز ذکر شود.

۱۳-۴-۷ راهنمای اطلاعاتی

مطالب زیر به صورت راهنمای اطلاعاتی تهیه شده و می تواند به صورت کتابچه درون بسته قرار گیرد.

۱-۱۳-۴-۷ اطلاعات مختصر در مورد چوغا ، محل تولید و اقوام تولید کننده آ

در این مورد می توان از اطلاعات ارایه شده در مقدمه این استاندارد استفاده کرد .

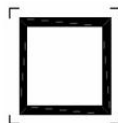
۲-۱۳-۴-۷ درج مشخصات کالا طبق زیر بند ۴-۷

۳-۱۳-۴-۷ شرایط شستشو.

شرایط شستشو طبق بند الف-۲ ذکر شود.

۱۴-۴-۷ نشانه های نساجی

این نشانه ها ذیل شرایط شستشو درج شود.

پیوست الف

(اطلاعاتی)

شیوه نگهداری

الف-۱ شیوه نگهداری

شیوه نگهداری چوفا شامل موارد زیر است :

الف-۱-۱ نگهداری در انبار

- الف-۱-۱-۱ میزان رطوبت انبار باید حدود ۶۸-۵۰ درصد حفظ شود .
- الف-۱-۱-۲ دمای انبار باید در حدود ۲۵-۱۶ درجه سلسیوس حفظ شود.
- الف-۱-۱-۳ محصول در انبار باید دور از تابش مستقیم نور آفتاب و دیگر نورهای مضر (مانند نور لامپ فلورنست) نگهداری شود.
- الف-۱-۱-۴ فضای انبار باید داری تهویه مناسب بوده و هوا به راحتی در آن جریان داشته باشد.
- الف-۱-۱-۵ فضای انبار باید عاری از گرد و غبار و همچنین حیوانات و حشرات (مانند موش، سوسک، بید و ...). آسیب رسان به محصول باشد.

الف-۲ شستشو

- الف-۲-۱ شستشوی محصول باید در دمای کمتر از ۳۰ درجه سلسیوس انجام شود.
- الف-۲-۲ شستشوی محصول باید در محیطی خنثی انجام شود.
- الف-۲-۳ شستشوی محصول با ماشین مجاز نمی باشد.
- الف-۲-۴ سفیدگری محصول مجاز نمی باشد.

الف-۳ اطو کاری

حد اکثر دمای مجاز برای اطو کاری محصول ۱۴۸ درجه سلسیوس می باشد.

پیوست
ب
(اطلاعاتی)
آشنایی با برخی نقوش چوغا

تصویر ب ۲- بالاتنه (مِلاشون) چوغا

تصویر ب ۱ - دار چوغا باقی

تصویر ب ۴- چوغا (بالاپوش) بختیاری

تصویر ب ۳ - گُل (پَنچِه)

پیوست

ج

(اطلاعاتی)

آشنایی با اصطلاحات بافت چوغا

Panja	پنجه - پنجره	نقوش سیاه چوغا	۱
Pas ŝuni	پس شونی	پنجه های پشت چوغا	۲
Var bagali	ور بغلی	پنجه های جلوی چوغا	۳
Tahde bālā	تهده بالا	قسمت بالای چوغا	۴
Tahada sāda	تهده ساده	قسمت پایین چوغا	۵
Minjāyi	مینجایی	پنجه میانی پشت چوغا	۶
Teva	توه	خطهای عمودی باریک چوغا	۷
Kole	کله	خطهای ضخیم سیاه چوغا	۸
Zir Ĉel	زیر چل	جای آستین	۹
Din - dom	دین - دم	سر باریک هر پنجه	۱۰
Tap	تپ	هر رج بافته شده	۱۱
Dār tan	دارتن	دار چوغا	۱۲
Ferdeŝ- Ĉir Ĉir	فردش - چیر چیر	تار چوغا	۱۳
Meh	مه	میخ	۱۴
Karkit	گرکیت	وسيله کوبیده تار و پود - دفتین	۱۵
Kiyārs	یکی از طایفه های مشهور بختیاری	کیارس	۱۶
Kiyārsi baf	کیارسی بَف	چوغای بافت طایفه کیارسی	۱۷

- نتایج آزمایشات انجام شده در سال ۱۳۹۰
- جزایری، زهرا، شناخت گلیم، تهران، انتشارات سروش، چاپ دوم ۱۳۸۰، صفحات ۳۴-۴۵
- دستورالعمل ضوابط و معیارهای کیفی محصولات صنایع دستی ایران، رحیمی، زمره، معاونت صنایع دستی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران، ۱۳۷۸، صفحات ۱۰-۶
- قاضیانی، فرحناز، بختیاری ها بافته ها و نقوش، تهران، انتشارات سازمان میراث فرهنگی کشور، چاپ اول، ۱۳۷۶، صفحات ۹۹-۱۰۰
- پایگاه اینترنتی www.loor.ir